

V Bruseli 20. mája 2022
(OR. fr)

9175/22

ESPACE 55

POZNÁMKA

Od:	Predsedníctvo
Komu:	Výbor stálych predstaviteľov/Rada
Predmet:	<i>Príprava zasadnutia Rady pre konkurencieschopnosť (vnútorný trh, priemysel, výskum a kozmický priestor), ktoré sa uskutoční 9. a 10. júna 2022</i> Odolnosť a konkurencieschopnosť Vesmírneho programu Únie diskusia o smerovaní

Delegáciám v prílohe zasielame podkladový dokument na všeobecnú diskusiu o smerovaní na zasadnutí Rady pre konkurencieschopnosť – kozmický priestor, ktoré sa uskutoční 10. júna 2022.

**RADA PRE KONKURENCIESCHOPNOSŤ (VNÚTORNÝ TRH, PRIEMYSEL, VÝSKUM
A KOZMICKÝ PRIESTOR), 10. júna 2022**

KOZMICKÝ PRIESTOR

Diskusia o smerovaní

Odolnosť a konkurencieschopnosť Vesmírneho programu EÚ

Kontext

1. Rada bola vyzvaná, aby prijala návrh záverov o programe Copernicus do roku 2035, ktorý je založený na troch pilieroch: Zelená dohoda, digitálna transformácia a bezpečnosť a ktorý má prispieť k odolnejšej Európe. V týchto záveroch sa navrhujú odporúčania a usmernenia pre budúcnosť programu Copernicus, pričom sa zdôrazňuje najmä prínos programu vo vzťahu ku klimatickým výzvam, zohľadnenie nových aktérov vesmírnej ekonomiky s cieľom doplniť vesmírnu architektúru a zvýšiť jej odolnosť a príspevok programu z hľadiska bezpečnostných výziev Únie.
2. Rada bola okrem toho vyzvaná prijať návrh záverov o prístupe Únie k manažmentu vesmírnej prevádzky, ktorý je postavený na troch pilieroch: posilnenie kapacít Únie v oblasti dohľadu nad kozmickým priestorom a sledovania tohto priestoru; koordinácia regulácie a normalizácie a posilnenie hlasu Únie na medzinárodnej scéne s cieľom presadzovať tento spoločný prístup.

3. Komisia prijala vo februári 2021 oznámenie o akčnom pláne pre synergie medzi civilným, obranným a vesmírnym priemyslom, v ktorom sa odkazuje na dva nové vlajkové projekty Komisie v oblasti manažmentu vesmírnej prevádzky a bezpečnej konektivity. Hlavy štátov, ktoré sa stretli v marci 2022 vo Versailles, predovšetkým opätovne zdôraznili, že je potrebné viac investovať do strategických podporných kapacít, ako je kybernetická bezpečnosť a vesmírna konektivita. Komisia a Európska služba pre vonkajšiu činnosť okrem toho pripravujú stratégiu v oblasti kozmického priestoru pre bezpečnosť a obranu.

Nové výzvy v oblasti odolnosti a konkurencieschopnosti

4. Európska únia vypracovala globálne referenčné vesmírne programy, ktoré ponúkajú suverénne európske služby v oblasti pozorovania Zeme a satelitnej navigácie. Európska komisia ich v roku 2021 spojila do jedného vesmírneho programu, pričom doplnila dve nové zložky: dohľad nad kozmickým priestorom a vládna komunikácia. Vo februári 2022 Komisia navrhla nový program zabezpečenej satelitnej konektivity s nízkou latenciou, o ktorom sa momentálne diskutuje a ktorý by mohol dopĺňať európsku vesmírnu infraštruktúru. Tieto programy významne prispievajú k odolnosti Európskej únie prostredníctvom poskytovaných služieb, napríklad tým, že umožňujú vybudovať autonómnejšie kapacity na určovanie polohy a získavanie informácií o situácii, bojovať proti zmene klímy alebo zaistiť garantovaný a bezpečný globálny prístup k satelitným telekomunikáciám, ktorý je v situáciách krízového riadenia zásadne dôležitý. Sú založené na celosvetovo konkurencieschopnom a vyspelom európskom priemysle.

5. Kozmický priestor, ktorý je strategickou oblasťou z hľadiska riadneho fungovania európskeho hospodárstva a bezpečnosti, je však predmetom čoraz intenzívnejšieho súperenia, pričom dochádza aj k jeho preplneniu. Dochádza pritom k dvom navzájom sa dopĺňajúcim javom: obnovenému súboju o kozmický priestor, ktorý financujú vesmírne mocnosti, a zvýšenej účasti súkromných subjektov, ktoré ambície týchto mocností dopĺňajú o realizačné plány. Vzhľadom na toto prostredie musí Únia rýchlo zaujať pozíciu a súbežne riešiť výzvy súvisiace s odolnosťou a konkurencieschopnosťou, ktoré sa preto musia posudzovať spoločne.
6. Odolnosť Vesmírneho programu EÚ závisí v prvom rade od autonómneho, bezpečného a cenovo dostupného prístupu do kozmického priestoru a od ovládania vesmírnych technológií. Bez autonómneho európskeho prístupu do kozmického priestoru nemôže európska politika v oblasti kozmického priestoru existovať. V tejto oblasti musíme súbežne posilniť našu konkurencieschopnosť, flexibilitu a schopnosť reagovať. Všeobecnejšie povedané, závislosť EÚ od tretích krajín v oblasti vypúšťania a štartu rakiet, kľúčových technológií alebo kritických dodávok (spracované a zošľachtené suroviny, komponenty), môže podkopať úsilie Únie o posilnenie jej bezpečnosti a nezávislosti, a tým aj úroveň autonómie systémov Únie s globálnym pokrytím, pokiaľ ide o satelitnú navigáciu, pozorovanie Zeme a satelitnú komunikáciu. Naše úsilie v oblasti technologickej nezávislosti by sa malo posilniť najmä prostredníctvom programu Horizont Európa a urýchlením práce na zabezpečení prístupu ku kritickým surovinám, hodnotovým reťazcom a dodávateľským reťazcom, ktoré sú kľúčové pre vesmírny program, najmä v strategických oblastiach, ktoré môžu byť vystavené vonkajším tlakom. Odolnosť znamená krátkodobý záväzok a náklady, ktoré treba znášať s tým, že v opačnom prípade hrozí, že Únia zaplatí cenu za svoju závislosť od iných mocností.

7. Rada sa vyzýva, aby preskúmala spôsoby, ako zlepšiť monitorovanie a ochranu vesmírnej infraštruktúry EÚ a zabezpečiť jej odolnosť. Vesmírna infraštruktúra je čoraz viac vystavená náhodným rizikám, ako sú zrážky s inými satelitmi alebo odpadom a rádiový rušenie, ako aj úmyselným hrozbám, ako sú útoky na obežnej dráhe alebo rušenie. V záujme lepšej ochrany vesmírnej infraštruktúry by sme mohli vyvinúť osobitné technológie, stanoviť užitočné zaťaženie, integrovať nové technológie a prijať prístup týkajúci sa bezpečnosti, udržateľnosti a prevencie, ktorý by sa uplatňoval priebežne, t. j. počínajúc návrhom nových vesmírnych systémov a počas celého vývoja a životného cyklu existujúcich komponentov/systémov vesmírneho programu. Tieto dodatočné úlohy pomôžu zvýšiť konkurencieschopnosť európskej ponuky na čo najlepšiu úroveň.
8. Vznik nových aktérov v Európe – New Space – je významnou príležitosťou pre konkurencieschopnosť nášho priemyslu a budúcu odolnosť našich programov. Na základe práce Komisie v rámci iniciatívy CASSINI budeme musieť preskúmať, ako maximalizovať potenciál nových inovačných technológií, služieb alebo produktov a priemyselných procesov týchto nových aktérov, a v plnej miere ich integrovať do rozvoja novej infraštruktúry a modernizácie existujúcej infraštruktúry alebo do rozvoja a poskytovania nových služieb.

9. Vďaka Vesmírnemu programu má EÚ jedinečné vesmírne prostriedky svetovej úrovne, ktoré sú mimoriadne výkonné. Mali by sme preskúmať, ako posilniť ich príspevok k bezpečnosti a obrane, a posúdiť potreby a podmienky súvisiace s rozvojom osobitných služieb s primeranými modelmi riadenia, ktoré rešpektujú bezpečnostné záujmy členských štátov. Rada a vysoký predstaviteľ majú okrem toho na základe rozhodnutia Rady o jednotnej akcii (rozhodnutie Rady (SZBP) 2021/698) právomoc reagovať na hrozby alebo útoky na vesmírne služby, ktoré sú pre EÚ kriticky dôležité. Ponaučenia z vykonávania tohto rozhodnutia v súvislosti s vojnou na Ukrajine môžu viesť k aktualizácii tohto rozhodnutia s cieľom zlepšiť reakciu Únie na narastajúce hrozby a zabezpečiť úzku koordináciu s členskými štátmi. Uvedeným otázkam je potrebné sa venovať, aby sme účinne prispeli k práci na stratégii v oblasti kozmického priestoru pre bezpečnosť a obranu.

Otázka

Aké opatrenia by mala Únia a jej členské štáty prijať na zvýšenie odolnosti vesmírneho programu EÚ a jeho nastavenie vo vzťahu k výzvam v oblasti konkurencieschopnosti?